

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 52/25

Λουξεμβούργο, 29 Απριλίου 2025

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-181/23 | Επιτροπή κατά Μάλτας (Χορήγηση ιθαγένειας σε επενδυτές)

Ιθαγένεια της Ένωσης: το πρόγραμμα της Μάλτας για τη χορήγηση ιθαγένειας σε επενδυτές αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης

Η κτήση της ιθαγένειας της Ένωσης δεν μπορεί να είναι αποτέλεσμα εμπορικής συναλλαγής

Μολονότι ο καθορισμός των προϋποθέσεων χορήγησης και απώλειας της ιθαγένειας κράτους μέλους εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, η αρμοδιότητα αυτή πρέπει να ασκείται τηρουμένου του δικαίου της Ένωσης. Ο δεσμός της ιθαγένειας με κράτος μέλος βασίζεται σε ειδική σχέση αλληλεγγύης, πίστης και αμοιβαιότητας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων μεταξύ του κράτους και των πολιτών του. Ένα κράτος μέλος παραβιάζει προδήλως τις αρχές αυτές όταν χορηγεί την ιθαγένειά του και, συνεπώς, αυτομάτως την ιθαγένεια της Ένωσης ως άμεσο αντάλλαγμα για προκαθορισμένες επενδύσεις ή πληρωμές μέσω διαδικασίας συναλλακτικού χαρακτήρα. Μια τέτοια «εμπορευματοποίηση» της ιδιότητας του πολίτη είναι ασυμβίβαστη με τη θεμελιώδη αντίληψη της ιθαγένειας της Ένωσης όπως ορίζεται στις Συνθήκες. Παραβιάζει την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας και υπονομεύει την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τη χορήγηση της ιθαγένειάς τους, η οποία αποτέλεσε τη βάση για τη θέσπιση της ιθαγένειας της Ένωσης στις Συνθήκες.

Κατόπιν τροποποίησης του νόμου περί μαλτέζικης ιθαγένειας τον Ιούλιο του 2020, η Μάλτα εξέδωσε κανονιστική πράξη¹ με την οποία καθορίστηκαν οι προϋποθέσεις κτήσης της «μαλτέζικης ιθαγένειας με πολιτογράφηση λόγω παροχής εξαίρετων υπηρεσιών μέσω άμεσων επενδύσεων» (πρόγραμμα του 2020 για τη χορήγηση ιθαγένειας σε επενδυτές)². Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού, οι αλλοδαποί επενδυτές μπορούσαν να ζητήσουν την πολιτογράφησή τους εφόσον πληρούσαν ορισμένες προϋποθέσεις, κατά βάση οικονομικής φύσεως.

Η Επιτροπή εκτιμά ότι το καθεστώς αυτό, στο πλαίσιο του οποίου χορηγείται ιθαγένεια έναντι προκαθορισμένων πληρωμών ή επενδύσεων σε πρόσωπα που δεν έχουν πραγματικούς δεσμούς με τη Μάλτα, συνιστά παράβαση των κανόνων σχετικά με την ιθαγένεια της Ένωσης³ και παραβιάζει την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας⁴. Για τον λόγο αυτό άσκησε προσφυγή κατά του εν λόγω κράτους μέλους ενώπιον του Δικαστηρίου.

Το Δικαστήριο αποφαινεται ότι η Μάλτα, θεσπίζοντας και εφαρμόζοντας το πρόγραμμα του 2020 για τη χορήγηση ιθαγένειας σε επενδυτές, το οποίο ισοδυναμεί με εμπορευματοποίηση της ιθαγένειας κράτους μέλους και, κατ' επέκταση, της ιδιότητας του πολίτη της Ένωσης, παραβίασε το δίκαιο της Ένωσης.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι κάθε κράτος μέλος είναι ελεύθερο να καθορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες χορηγεί ή ανακαλεί την ιθαγένειά του. Ωστόσο, η ελευθερία αυτή πρέπει να ασκείται **τηρουμένου** του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πράγματι, ούτε το κείμενο των Συνθηκών ούτε η οικονομία τους επιτρέπουν να συναχθεί ότι βούληση των συντακτών τους ήταν να προβλέψουν, όσον αφορά τη χορήγηση της ιθαγένειας κράτους μέλους, εξαίρεση από την υποχρέωση τήρησης του δικαίου της Ένωσης.

Η ιθαγένεια της Ένωσης εγγυάται την ελεύθερη κυκλοφορία εντός ενός κοινού χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Ο κοινός αυτός χώρος βασίζεται σε δύο βασικές αρχές: την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των

κρατών μελών και την αμοιβαία αναγνώριση εθνικών αποφάσεων. Η ιθαγένεια της Ένωσης αποτυπώνει τη θεμελιώδη αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών, η οποία βασίζεται σε ένα σύνολο αμοιβαίων δεσμεύσεων. Επομένως, κάθε κράτος μέλος οφείλει, σύμφωνα με την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας, να απέχει από τη λήψη οποιουδήποτε μέτρου ικανού να θέσει σε κίνδυνο τους κοινούς στόχους της Ένωσης.

Κατά συνέπεια, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να χορηγεί την ιθαγένειά του -και, εκ των πραγμάτων, την ιθαγένεια της Ένωσης- έναντι προκαθορισμένων πληρωμών ή επενδύσεων, διότι τούτο θα σήμαινε, κατ' ουσίαν, ότι η κτήση της ιθαγένειας αποτελεί απλή εμπορική συναλλαγή. Μια τέτοια πρακτική δεν επιτρέπει να θεμελιωθεί ο αναγκαίος δεσμός αλληλεγγύης και πίστης μεταξύ ενός κράτους μέλους και των πολιτών του ούτε να διασφαλιστεί η αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών και συνιστά, επομένως, παραβίαση της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή λόγω παραβάσεως, στρεφόμενη κατά κράτους μέλους το οποίο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να ασκηθεί από την Επιτροπή ή από άλλο κράτος μέλος. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, το καθού κράτος μέλος πρέπει να συμμορφωθεί με την απόφαση το συντομότερο.

Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι το κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς την απόφαση, μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή, ζητώντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων. Σε περίπτωση μη ανακοινώσεως στην Επιτροπή των μέτρων για τη μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, το Δικαστήριο μπορεί πάντως, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, να επιβάλει κυρώσεις με την πρώτη του απόφαση.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο της αποφάσεως και, εφόσον υπάρχει, της σύνοψής της](#) είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της.

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎(+32) 2 2964106

Ακολουθήστε μας!

¹ Κανονιστική πράξη του 2020 σχετικά με τη χορήγηση της ιθαγένειας λόγω παροχής εξαιρέτων υπηρεσιών που εκδόθηκε τον Νοέμβριο του 2020, σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 9, του νόμου περί μαλτέζικης ιθαγένειας, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο του 2020 περί ιθαγένειας.

² Το μέρος III και το μέρος IV της κανονιστικής πράξης του 2020 περιείχαν λεπτομερείς κανόνες σχετικά με την εξέταση των αιτήσεων πολιτογράφησης λόγω παροχής εξαιρέτων υπηρεσιών βάσει αξίας και μέσω άμεσων επενδύσεων στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Μάλτας.

³ Άρθρο 20 ΣΛΕΕ.

⁴ Άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ.